

ko se je obedovalo se je tudi streljalo na čast našemu vladaru. Ko se je zastreljalo, pa so prišli streliči tudi v gostilno da se jim je nekaj podelilo za zamudo; možnarje pa je pustilo zunanj ležati. Ravno medtem šel je Franc Golec, oženjeni najemnik (ofar) iz Dupškega vrha za vozom svojega gospodarja in ko zagleda tam več možnarjev ležati, naenkrat pogradi najboljšega in ga vrže na voz ter zamota v odoje. Ali prislo se mu je na sled. Lastnik možnarja pa gre k njemu z eno pričo in najde možnar v njegovi hiši za škrinjo in ga vzame. Tat se naj sramuje temu kar je naredil na takšen veličastni dan, ko se je za cesarja čast skazovala in tak hudočnež pa tak škandal naredi. Naj bi mu slavna c. k. sodnija smolnate roke umila da se mu ne bi nikol več kaj njih prijelo.

Jesenice na Gorenjskem je kraj večnega boja. Boj proti mirnim tukajšnjim Nemcem, boj proti svobodi, boj za gospodarstvo, boj z raznimi političnimi strankami itd. Človek bi mislil da živi v deželi revolucije, ako bi se se ne zavedel kot dobrega avstrijskega patrijota! — Revež si pa ako nisi radikalni revolucionarni Slovenec. Vse te zavida, insultira in zaniče kakor kakega razbojnika in vse to, ker se nočes vkloniti našim brezverskim izkorisčevalcem ljudstva! — Nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom, nič več jem ni sveto na svetu, zahajajo pod farškem varstvom zakotni pisači, falirani krošnarji, falirani cerkveni miši na Jesenice, da nahujskajo mirno ljudstvo proti gospodarju. Hjene v človeški podobi, te tu razmesarjajo in razkolejo do drobne košči! In marsikateri že danes poprašuje: Kako daleč bodoemo prišli? Ja kako daleč bodeš ti dragi moj kmet, delavec prišel, ti že lahko danes povem; ako bodeš tako vestno ljubljanske zapeljive in izkorisčevalce ljudstva poslušal, kakor jih danes, je gotov tvoj pogin že za tvojimi petami. Kmet in delavec, oba sta danes molzna krava, s katere pomočjo brezvestni popje, brezvestni izkorisčevalci voditelji raznih političnih strank, na povrje predeti kočej! — Ali jim je mogoče mar, kako da živita delavec in kmet? — Ali res misliš ker imajo vedno grozno sladkoh ust za te, da s teboj tudi tako in pošteno mislijo? — Mogoče da si že videl konjača ali šintarja, kadar pse lovi? Ali nisi večkrat zapazil, kako šintar če se psa boji, da bi ga ne vgriznil, lepo gladi in se mu hlini in prikupe, ko pa domu pride, zaturčne psa ob zid in ga vbjje! — Taka žrtev brezverske politike boš ti enkrat. Iz kmeta boš postal berač in iz marljivega in pridnega delavca, hujškač. Ako hočeš pa marljiv in samostojen kmet postati, skribi za tvojo zemljo, skribi za tvojo živino, delaj in moli in ne zahajaj v pijnja društva, aka pa hočeš vestni delavec ostati, delaj vestno in pomagaj tvojemu gospodarju, da zamoreta oba živeti. In če bodeš tako živel, postaneš vredni član največjega, to je človeškega društva! Gotovo te bode potem vsak čislal in spoštoval. Ker politika samo žepe polni raznim farjem, dohtorjem in raznim sumljivim eksistencam, hočemo da danes tem ljudem vrata pokazati. Kajti dovelj imamo tega hujškanja. Na Jesenicah smo mi gospodarji in tu imamo mi za govoriti. Sedaj je mera polna.

Iz Nemčije (Westfalen). Kot prijatelji „Štajerca“, Vam naznanimo, da smo se tukaj slovenski ruderji naveličali tistega klerikalnega lista „Domoljuba“, ker ga večinoma vsilijo. Tudi se najde osebo, ki ga dobi brezplačno, to tudi ni dobro za tukajšne duhovnike, ki nas morajo iskati po stanovanjih z listom. Mi smo pa večinoma toliko izobraženi, da vemo kdo poganja slovensko ljudstvo iz domovine. Saj je pa tako večim znano kako je bilo tudi v štrajku v Trbovljah. Ne bomo objavili tistih psov, ko jih je ta list prinašal, ki smo bili sami ubogi delavi, lačni za zboljšanje plače se borili, je ta druhal pomagala, da smo morali zapustiti starše, domovine in si v najhujši zimi z malimi otročiči v tujini delo v kruh iskati. Ti klerikalci so tudi hudi sovražniki nemščine, in sami si pa le služijo z nemškim jezikom med slovenskim ljudstvom ne kruh pa pečenke. Ko bi ti, „slovenski voditelji“ nemško ne znali, bi mogli tudi skrampon robotat. Mi pa svetujemo vsem našim rojakom: delujte za nemške šole, ker s tem bi si mi dobili

boljše čase v bodočnosti za svoje naslednike. Vsaki pametni človek izprevidi, da je kod napredni list „Štajerc“ najbolj potreben za kmetsko in delavsko ljudstvo. Zato bomo mi zanaprej rajši „Štajerca“ brali in se pozneje še bolj naročili.

Več ruderjev.

Lincoln v Ameriki 18/12 1908. Cenjeni gosp. urednik! Dovolite mi nekoliko prostoro v Vašem ljubljenem listu. Nimam Vam sicer potročati kaj ugodnega; vkljub temu da so se predsedniške volitve ugodno končale, imamo še vedno slabe čase. Kedaj bode boljše, se še ne ve. S tem odsvetujem vsem rojakom se seliti v Ameriko, kajti delo je tako težko za dobiti: Vam tudi naznanjam, da že tukaj 6 mesecov ni bilo dežja in že po nekaterih mestih stane galon vode po 13 centov; kakor dokazano že 100 let ni bilo tak malo vode; radi te napake stoji tudi veliko tovarn radi pomanjkanje vodne sile. Kinematograf imate na Ptaju! Videl sem že veliko enakih kinematografov, ali do danes je imel vsak edino napako, da podobe preveč trepečejo, kar se je pa Vašemu strokovnjaku posrečilo preprečiti. Toraj priporočam vsem rojakom, oglejte si to iznajdbo, je jako zanimivo. Konečno želim vsem rojakom in rojakinjam, srečno novo leto! Tebi pa ljubi „Štajerc“ veliko naročnikov in predplačnikov! John Debelak, Galenastret 715, Lincoln III. N. Bm.

Ali si že ponovil naročino za „Štajerca“? „Štajerc“

naj bode v vsaki izobraženi kmetski, delavski in obrtniški hiši, ker je edini list na Slovenskem, ki ne razširja narodnjaško gonjo, temveč se bori edino za zboljšanje bodočnosti.

Novi zakon glede zatiranja kužnih bolezni.

Kakor smo posneli iz uradnega poročila, je predložila vlada poslanski zbornici nov načrt zakona, tičič se zatiranja kužnih bolezni pri živalih.

Potom zakona, ki je stopil v veljavo dne 20. februarja 1880, se je doseglo sicer glede zatiranja kužnih bolezni prav povoljne uspehe, vendar ne odgovarjajo v zadnjem času določila tega zakona napredku živinozdravstva vede in razvoju prometa z živilo. Poleg tega pa je, od kar obstoji ta zakon, cena domaćim živalim znatno poskočila, oziroma je šlo mnogo živine pod zlo in se je promet živine oviral, ker so morale oblasti poseči vmes, da so preprečile splošno zlo. To je povod, da so se kmetijski krogli in oni zaupniki, ki so imeli nalog ta zakon proučiti, zvezeli za to, da se ta zakon spremeni. Ker se pa pri varstvu živine ne grele za koristi posameznikov, ki se bavijo z živinorejo, temveč tudi za splošni ljudski blagor, je bilo neobhodno potrebno, da se tozadevni zakon temeljito predrugači.

Po tem predlogu, ki se ga je izročilo zbornici, so določila glede varstva domače živinoreje pred zanašanjem kužnih bolezni iz inozemstva natančneje opisana in prilagodena sedanjim prometnim razmeram.

Da se ne bodo razširjale kužne živalske bolezni in da se jih na primeren način zetre v okolišu, ki je podvržen zakonu, se predpisi glede doprinašanja živilskih potnih listov razširijo, uvede se živinozdravsko nadzorstvo nad živilskimi trgi in tudi živinozdravsko pregledovanje živine na železnicah in ladijah se bo natančneje izvajalo.

Uvedejo se tudi zakonite določbe glede cepljenja ali vbrizgavanja, dalje glede priskrbovanja zdravil in končno glede uničevanja oziroma podelovanja živilskih trupel in posameznih delov istih.

Uvrsti se med kužne ali naležljive bolezni, o katerih se je moralno doslej takoj sporočiti pristojni oblasti, tudi goveja sušica ali jetika določene vrste, kuga pri govedi in divjačini in garje pri osilih, mulah in mezghih in poskrbi se

za to, da se bode ravna od strani živinozdravskih nadzorstev po načinu, ki bo odgovorno današnjim modernim zahtevam.

Ker se je pokazalo po dosedanjih izkušnjih, da se zatrokužne bolezni najlaže ako se taret gl pobjije in uniči bolne in sumljive živali, zato, kaj ima pravica do tega od strani države v t. T. I. smislu razširiti.

Ako se pa to uvede, razume se samo bnični sebi, da se tudi tozadevna dosedanja odskočne in lis od strani države povija na podlagi splošno k proznanega pravila, da se škodo, ki se jo je ponas še mezniku na njegovem premoženju prizadelo, t. b. bre od strani države povrne. Mi i

Doslej se je izvajal ta racionelni način, n. i. pri goveji kugi, sušici ali jetiki, prešiči kugi, ubljen v določeni meri tudi pri smrkavici. Odslej pa t. razširi tako ravnanje tudi na vsaktero kužnemu boleznu in omogoči s tem, da se bo smelo pritko i primerni odskočni in v posebnih slučajih t. r. z. biti tudi one živali, ki imajo boleznen v gobli na parkljih ali pa sušico. Dalje se bo skrbne b. tudi za to, kar je iz zdravstvenih ozirov z. z. važno, da vsakdo takoj naznani pristojni oblasti, s. a. živila na vrančnem prisadu ali gnilo — bulah, ker se s tem ne le prepreči razširjanje bolezni, ampak tudi zabrami, da ne pride naščavanje sumljivih živali v promet. Skrbeti se hoče t. n. m. da se podeli v gotovih slučajih nagrasimo onim, ki bi pravočasno naznani, kak slučaj, rat z vinske kužne bolezni, da bodo zamogli pristojni ali oblasti takoj ukreniti vse potrebno. Razkuževanje se bo izvrševalo na državne stroške in povr. t. t. se prizadetemu tudi škodo, ki bi mu nastal. Prot na predmetih vsled razkuževanja, kar je doskjanju posebno hudo zadelo male živinorejce. spodnji

Ker se je dognalo po sedanjih izkušnjih naprej da je poseben način vbrizgavanja pod kožo t. s. cepljenje najboljše sredstvo zoper posamezno v. bolezni, odškoduje se — kakor že om. b. n. jeno — tudi tako žival, ki bi vsled obraziti vanja pod kožo po oblastveni zapovedi na te Ob poginila.

Dasiravno se je moralno pri zatiranju način smo ljhiv živilskih bolezni strogo držati pravila, k. iz se ima nastopati strogo in energično, vendar ob. obja je oziralo v tem predlogu tudi na to, da se u. v. dejo olajšave povsod tam, kjer dopuščajo v. zdaj živinozdravsko policjske okolščine. Sra

Tako na primer se imajo živinozdravstveni trijski predpisi takoj omejiti, ako ni več nevarnosti, t. g. s. takoj zopet dovoliti promet z živilo. Prav tako se bode v bodoče preprečilo pobiranje vseh on, ki je o psov, ki tekajo za časa izdane prepovedi okrnoredj. brez nagobčnika, ter se to v posebnih slučajnost pod posebnimi pogoji lahko opusti. doval

Uvesti se imajo tudi glede kazenskih dolomnic čeb nekake sprememb. Zoper lahke prestope posla na bo. nalagal kazni sodnija, ampak politični tava oblast in določiti bo kazen na podlagi natančnej im preiskave t. j. določiti, kako velik je prestope s o.

Ako se ta predlog vzakoni, doseglja je nakmet važnejša kmetijska stroka veliko zaščito in ljhidski krogli se lahko z novimi močmi popri mejo živinoreje. Stvar vsakega posameznega p. naj bo, da se bo strogo držal odredb, ki jih b. navajal zakon in da pojde na roko predstojni oblastim, da se lažje obvaruje naša živila pre kužnimi boleznimi v. korist vseh brez izjeme.

„Tiskovno društvo“ „Štajerčev“

ima namen, razširiti in izdajati čimveč napred nega pametnega tiska. Posamezni deleži, ki s. dobro obrestujejo in vrnejo, stanejo 10 k. Ti

Vsakdo pristopi temu društvu! venski

Novice.

Našim dopisnikom! Nekateri naših dopisnikov imajo v gotovih zadevah povsem napačno, po nazore. Zato hočemo enkrat resno besedo o drž. razmerju med nami in našimi dopisniki ter samo. trudniki izpregovoriti. V prvi vrsti naglašamo, d. t. n. naš kakor noben resni list ni zato tukaj, da bi m. smel vsakdo karkoli se mu poljubi vanj čečka. n. riti. V vsakem resnem listu mora urednik oga v. ločiti, kaj spada v list, kaj ni tako važno in d. v.